

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
2 Пж 5567/19
18.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Горана Савића, председника већа, судије Вере Тешић и судије Бранке Жерајић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Спољнотрговинско друштво „BOSS-TRADE“ Друштво са ограниченом одговорношћу из Лознице, ул. Слободана Пенезића бр. 2, кога заступа Ивана Перовић Семеновић и Гордана Петровић Ђурђевић, адвокати из Београда, против туженог АА из ..., ул. ..., кога заступа Драган Терзић, адвокат из Ваљева, ради накнаде штете, вредност спора 80.320.609,13 динара, у поступку по жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда Ваљеву П 210/17 од 11.07.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.12.2019. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована, па се **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда Ваљеву П 210/17 од 11.07.2019. године.

Образложење

Побијаном пресудом Привредног суда Ваљеву П 210/17 од 11.07.2019. године, у ставу I одбијен је приговор правноснажно пресуђене ствари. Ставом II одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу по основу накнаде штете плати износе по основу неуплаћених средстава по ОШП признаницама таксативно набројаним у ставу II, као неоснован. Ставом III одбијен је тужбени захтев у делу у којем је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу по основу накнаде штете плати износ од 2.953.066,19 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2004. године, износ од 12.434.387,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2014. године, износ од 5.303.429,78 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2015. године, износ од 20.586.084,72 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2015. године, износ од 17.524.735,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2016. године, износ од 9.072.368,52 динара са законском затезном каматом почев од 07.10.2016. године, износ од 2.071.335,14 динара са законском затезном каматом почев од 01.09.2017. године. Ставом IV одбијен је тужбени захтев тужиоца у којем је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 112.458,87 динара са законском затезном каматом почев од 06.12.2013. године, износ од 253.236,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.06.2014. године, износ од 99.902,07 динара са законском затезном каматом почев од 26.09.2017. године, износ од 236.142,55 динара са законском затезном каматом почев од 16.11.2015. године и износ од 177.788,29 динара са законском затезном каматом почев од 23.12.2015. године, као неоснован. Ставом V обавезан је тужилац да туженом

у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде на име накнаде парничних трошкова плати износ од 909.750,00 динара, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде благовремену и дозвољену жалбу изјавио је тужени због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. У образложењу жалбе указује да је побијана одлука захваћена повредом из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, као и члана 374. став 1, у вези члана 398. став 2. Закона о парничном поступку, јер није поступљено по налогу другостепеног суда. Због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања погрешно је примењено материјално право. Указује да судски вештак није извршио савјешне евиденције са књиговодственом документацијом друштва овде тужиоца, па је остало нејасно и неразумљиво на основу којих доказа је судски вештак извео поуздан закључак о утрошку средстава добијених од клијената тужиоца, изузев приватних бележака туженог. Те белешке не представљају књиговодствену документацију. Исте доказе, тј. налоге за фактурисање првостепени суд третира двојако и то као доказ о постојању штете коју је претрпео тужилац, као и висину исте, али налази да ознака „гратис“ парафиран од стране туженог не представља, по налажењу првостепеног суда, доказ о постојању узрочне везе између радње туженог и настанка штете, заборављајући да је тужени финансијски директор који је сам парафирао наведене налоге који су достављени уз тужбу, па је очигледно постојање узрочне везе, самим тим и кривице туженог. Из саслушања члана друштва ББ произилази да је новац који је уношен у сеф представљао новац за дивиденде чланова друштва, као и материјалне трошкове, а што је судски вештак пропустио да доведе у корелацију са новцем који се налази у сефу тужиоца, што је несумњиво могао да утврди, обзиром да из завршних рачуна може да се утврди који износ је подизан на основу дивиденди, као и који је износ материјалних трошкова. Оспорава и одлуку у делу тужбеног захтева који се односи на накнаду штете у виду измакле користи због непотписивања личних меница. Погрешно је првостепени суд нашао да не постоји елемент противправности у радњама туженог, а имајући у виду да су гаранције због непотписивања личних меница смањене, односно да су банке смањиле износ гаранција због смањеног бонитета, што је самим тим узроковало мању могућност обављања послова, па самим тим и остварене зараде, која представља изгубљену добит, а коју је тужилац определио по годинама. Оспорио је и одлуку првостепеног суда којом је одбијен тужбени захтев за накнаду штете за износ плаћених камата за кредите који су му били неопходни ради одржавања текуће ликвидности и плаћања обавеза према Управи Царине, а управо због непотписивања личних меница од стране туженог, што му је знатно умањило кредитни потенцијал. У смислу изнетог, оспорава и одлуку о трошковима поступка, као незакониту, те предлаже да другостепени суд одлучи сходно жалбеним предлозима.

Одговор на жалбу није поднет.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде у границама одређеним чланом 386. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – Одлука УС, 74/13 и 55/2014), Привредни апелациони суд као другостепени налази да жалба тужиоца није основана.

У првостепеном поступку нису учињене апсолутно битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју се неосновано указује у жалби тужиоца. О свим битним чињеницама дати су јасни разлози који су у сагласности са доказима достављеним у спису предмета и пресуда нема таквих недостатака због којих се њена правилност не би могла испитати.

Из списка предмета произилази да је поступак у овој правној ствари инициран дана 14.08.2013. године тужбом против туженог, са наводом да је тужени члан тужиоца са уделом од 33,33%, а да су остали чланови друштва ББ и ВВ са уделом од по 33,33% са уплаћеним и унетим капиталом од 2.788,94 еура на дан 23.11.2002. године. Тужени АА је обављао функцију .... .. до ... године, када му је отказан уговор о раду. Након тога остали чланови друштва су иницирали поступак за искључење туженог као члана, што је и спроведено по добијању пресуде Привредног апелационог суда Пж 5152/15 од 15.06.2017. године, када је пресуда Привредног суда у Ваљеву П 521/12 од 11.06.2015. године постала правоснажна. Након спроведеног поступка саслушања парничних странака, као и предложених сведока, као и изведеног доказа вештачењем преко вештака економско-финансијске струке, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев неоснован.

По утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, готовина по ОШП признаницама које су исказане у табеларном прегледу, а које је вештак имао у виду, наплаћена је и стављена у сеф. Реч је о подацима из блока 60, који је нађен и презентовао вештаку. Вредност шпедитерских услуга код ових признаница је 88.045,02 динара и те признанице су биле предмет спора у предмету П 521/12. У односу на накнаду штете у висини осталих признаница ОШП образаца чија вредност се у тужби наводи у износу од 9.495.675,00 динара, нису достављене па вештак није могао да изврши увид у исте, на који начин није могао утврдити шта је наплаћено од клијената, а написано је као „гратис“, из разлога што готовина није уплаћена на текући рачун и није евидентирана у књиговодственој документацији, из чега првостепени суд није могао да закључи да је тужени без знања и сагласности осталих сувласника задржао за себе наведени износ. По наводу тужиоца тужени је одговоран за штету коју је проузроковао тужиоцу у периоду од 01.01.2007. до 18.08.2009. године, која је настала у пословницама Сремска Рача, Мали Зворник, Лозница, Трбушница, терминал Београд и Шабац, у којима је издато укупно 3.370 ОШП признаница по којима је наплата шпедитерских услуга накнадно заведена као гратис услуга, па је на тај начин тужени учинио штету тужиоцу у износу од 9.495.675,00 динара, обрачунату према минималном износу шпедитерских услуга према важећој Тарифи. Првостепени суд налази да није могуће утврдити да ли је услуга наплаћена, обзиром да је наведено да је услуга гратис. Затим, вештак се није могао изјаснити када је навод гратис стављен на документ, с тим што евентуална висина услуге није спорна, односно иста је опредељена у односу на цену услуге тужиоца. Првостепени суд наводи да у поступку вештачења тужени није презентовао документацију из које се може неспорно утврдити да ли је и који износ тужилац наплатио по том основу, од кога и када, и да ли такав прилим и када стављен у сеф, јер за то не постоји документација која није сачувана. У конкретном случају ради се о „благајни на црно“, па су новац који се налазио у сефу непосредно користила сва три власника, из чега произилази да првостепени суд није могао да утврди да ли се у сефу налазио и новац од ОШП признаница, које су то признанице, због чега првостепени суд није ни могао да утврди да је АА задржао за себе износ од 9.495.675,00 динара, колико по тужиочевој тврдњи износи укупна висина шпедитерске провизије на основу недостајућих ОШП признаница, па налази да тужени није одговоран за наведену штету у смислу члана 154. став 1. и члана 155. Закона о облигационим односима. Првостепени суд се искључиво уверио да наведени износ није уплаћен на текући рачун у складу са правилима платног промета, да су сва три власника знала да се новац не уплаћује на рачун, а да су из тог новца плаћани одређени трошкови привредног друштва и власника друштва, због чега првостепени суд налази да тужилац није доказао да је тужени наведени готовински износ задржао за себе и тиме нанео штету тужиоцу.

Такав став првостепеног суда у целости прихвата и Привредни апелациони суд. За усвајање тужбеног захтева потребно је доставити доказе из којих произилази неспорна основаност тужбеног захтева. Тужилац није доставио такав доказ, па у ситуацији када постоји тврдња тужиоца да постоје ОШП признанице и то у количини од 3.370 ОШП признаница за које се претпоставља да су попуњене као гратис услуге, како то тврди тужилац, које нису презентоване током трајања првостепеног поступка, али да је по истим наплаћена услуга, али није достављен доказ да су новчана средства уплаћена на рачун тужиоца, следи да тужилац није доказао постојање штете. Из достављених доказа тужиоца се не може утврдити, пре свега да су наведене признанице издате, да је уместо гратис услуге, како то тврди тужилац наплаћена одређена услуга, ни у којој висини је наплаћена наведена услуга, а посебно се не може утврдити да је тужени без знања осталих суоснивача располагао управо том количином новца. У сваком случају, по ставу Привредног апелационог суда, у ситуацији када привредно друштво пословање не евидентира сходно законским прописима тешко се може доказати да приход који није евидентиран у пословним књигама као приход привредног друштва потрошен од стране једног од оснивача без сагласности и знања других оснивача. То значи да тужилац као привредно друштво не може ни бити оштећен за нешто што није ни приходовао, па самим тим за тужиоца по том основу и не може настати штета.

Самим тим су неосновани и жалбени наводи тужиоца којима се указује да вештак није имао у виду комплетну документацију, имајући у виду да је вештак имао у виду књиговодствену документацију тужиоца, да у наведеној документацији није евидентиран приход по том основу, тај приход није ни уплаћен на рачун, нити је уплаћен на благајну, а из благајне опет на рачун како то налажу правила пословања, из чега се основано може закључити да и евентуалну штету по том основу није имало привредно друштво, већ евентуално само други оснивачи који нису учествовали у расподели прикривеног прихода, а што није од значаја за одлуку о тужбеном захтеву.

У односу на тужбени захтев којим тужилац тражи накнаду штете у износу од 2.953.066,19 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2004. године, на име директне штете као и у износу од 12.434.387,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2014. године на име изгубљене добити, све за 2013. годину, затим у износу од 5.303.429,78 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2015. године, на име изгубљене добити и у износу од 20.586.084,72 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2015. године за 2014. годину. За 2015, 2016. и 2017. годину на име изгубљене добити износ од 17.524.735,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2016. године, износ од 9.072.368,52 динара са законском затезном каматом почев од 07.10.2016. године, и износ од 2.071.335,14 динара са законском затезном каматом почев од 01.09.2017. године. Накнаду штете тужилац је образложио тако што тужени није потписао личне менице као члан друштва, а ради издавања банкарских гаранција од пословних банака у корист Управе Царине Републике Србије, а све ради обезбеђења наплате царине и других увозних дажбина у царинском поступку, стављању робе у слободан промет и транзит. Првостепени суд је применом члана 154. став 1, члана 155. и члана 189. Закона о облигационим односима нашао да тужилац није доказао да је због непотписивања личних меница туженог за тужиоца настала штета у периоду од 06.08.2012. па до 15.06.2017. године, имајући у виду да не постоји законска или уговорна обавеза туженог потписивање личних меница. По ставу првостепеног суда, тужилац није доказао да је смањењем бонитета дошло до смањења банкарских гаранција, па самим тим до смањења обима пословања, како је то тужилац определио.

Међутим, по ставу Привредног апелационог суда, сасвим је без значаја да ли је дошло до смањења обима пословања због смањења висине гаранција или смањења

бонитета тужиоца. Привредно друштво као жив пословни систем повећава и смањује бонитет, а да ли ће банке, или не, тражити сопствене менице оснивача је ствар пословне одлуке сваке банке. Међутим, не може се од оснивача тражити да пристаје на потписивање личних меница уколико ту обавезу није преузео уговором о оснивању или неким накнадним правним послом. Тачно је да свако привредно друштво тежи бољем бонитету давањем бољих средстава обезбеђења, па је пред првостепеним судом утврђено да су пословне банке смањиле банкарску гаранцију на одређени износ, али је такође и утврђено да тај износ није искоришћен, односно да сам тужилац није пословао на ивици искоришћености банкарских гаранција, већ управо супротно, да су банкарске гаранције дозвољавале много већи промет и самим тим већи обим пословања, него што је сам тужилац имао. Међутим, без обзира на чињеницу да ли је дошло до смањења обима посла или смањења банкарских гаранција због чињенице да је један од оснивача одбио издавање личних меница, за шта не постоји ни законска ни уговорна обавеза, такво поступање се не може сматрати противправним нити за исто постоји кривица туженог, јер није прихватио да као обезбеђење потраживања по основу банкарских гаранција изда личну меницу. При том тужени није повукао личне менице пре истека банкарске гаранције, већ је само одбио да да личну меницу за наредни период, па како таква обавеза туженог није постојала, не постоји ни узрочно-последична веза у случају евентуално смањеног обима пословања по основу умањења банкарских гаранција због неиздавања личне менице.

Самим тиме, неосновани су жалбени наводи којима се оспорава првостепена одлука у том делу, указујући да је тужилац по том основу претрпео штету у виду стварне штете и измакле добити, обзиром, како је то већ наведено, не постоји узрочно-последична веза у односу на смањени приход и поступање туженог, односно не постоји противправно поступање туженог који је узроковао смањење прихода тужиоца.

У односу на тужбени захтев тужиоца којим тражи накнаду штете за износ плаћених камата по кредитима које је узимао ради редовног обављања послова, а коју штету је претрпео због смањења вредности гаранција узроковане непотписивањем личних меница од стране туженог, све ради благовременог плаћања обавеза на основу царина и ПДВ-а, односно одржавање текуће ликвидности, штету је определио у висини плаћене камате, првостепени суд чини неспорним да је тужилац узимао кредите код банака и да је платио камату на наведене кредите, сходно опредељеном захтеву тужиоца. Међутим, првостепени суд налази да из достављених чињеница није утврђено да су кредити узети искључиво за плаћање обавезе царине јер средства од кредита нису увек уплаћивана Управи Царине, већ су средства коришћена за свакодневно пословање, те уплате кредита не кореспондирају са обавезама према Царини, обзиром да су обавезе према Царини знатно веће од износа кредита, због чега првостепени суд није могао поуздано утврдити за које потребе је прибављен новац. При том по ставу првостепеног суда, наведени део тужбеног захтева је у директној вези са накнадом штете због непотписивања личних меница, из чега следи да тужилац ни у овом делу није доказао постојање штете у висини плаћене камате по одобреним кредитима.

Такав правни став првостепеног суда у целости прихвата и Привредни апелациони суд. Тачно је да је тужилац у одређеном периоду имао смањење вредности банкарских гаранција, па је пословна одлука тужиоца да обавезе према Царини и друге дажбине које следе по основу обављања послова плаћа у што краћем року, на који начин ће имати већи промет, односно моћи ће да обавља већи број послова, а да ли је такав начин пословања узроковао подизање банкарских кредита је ствар начина пословања самог тужиоца, и не може се сматрати да је такав начин пословања штетан за тужиоца и да је по том основу претрпео било коју штету. Управо супротно, таквим начином пословања тужилац је само могао да приходује, јер је имао већи износ средстава за обављање делатности, па самим тим и већи обим послова па самим тим и

већу зараду. Међутим и код чињенице да је евентуално био принуђен да прибавља кредите ради убрзања измирења обавезе према Царини, не значи да је поступањем туженог претрпео било коју штету по том основу. Право је туженог да преда личне менице као обезбеђење обавезе тужиоца, али и право да то не учини. Одбијање туженог да преда личне менице, као обезбеђење обавеза по основу банкарске гаранције у време када му је отказан уговор о раду и након тога инициран поступак ради искључења туженог као члана привредног друштва представља разумну одлуку туженог, а не противправно поступање. При том тужени није ни преузео обавезу да даје личне гаранције, односно личне менице, нити таква обавеза произилази из било ког законског основа или уговорног односа између чланова тужиоца, или самог уговора туженог и тужиоца. У смислу изнетог, Привредни апелациони суд налази да се неосновано у жалби тужиоца указује на погрешно изведене закључке из утврђеног чињеничног стања, односно погрешно утврђено чињенично стање, обзиром да тужилац није доказао противправно поступање туженог.

Самим тим, није основан ни жалбени навод којим се указује да је првостепени суд без образложења, односно неосновано одбио предлог за извођење доказа новим вештачењем, обзиром да из изведених доказа и достављених доказа тужилац није доказао да би ново вештачење утицало на другачије утврђење чињеничног стања, а посебно на чињеницу да је Привредни апелациони суд нашао да у поступању туженог нема противправности у делу који се односи на обавезу издавања личних меница и накнаду штете по том основу, како због смањеног обима посла, тако и због прибављених кредита, као и да вештачење по претпоставкама за које тужилац тврди да су тачне, односно да је издат одређен број ОШП образаца, те да су наведена средства коришћена од стране туженог, која нису приходована у пословној евиденцији тужиоца, не би довела до другачијег утврђења чињеничног стања.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета правилном применом чл. 153, чл. 154. и чл. 163. став 1. Закона о парничном поступку.

У смислу изнетог, применом члана 390. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

БЖ/ЈО

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Горан Савић, с.р.

За тачност отправка